

ELEKTRONIKUSAN ÉRKEZETT

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,

Donáti u. 35-45.

a Kecske-méti Törvényszék

mint az ügyben eljáró elsőfokú bíróság mellett:

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 2 7 5 1 - 0 / 2022
Érkezett:	2022 DEC 09.
Érkezés módja	
POSTÁN	@ EGYÉB:
1	15
Tisztelt Alkotmánybíróság!	

KECSKEMÉTI TÖRVÉNYSZÉK

FOLAJSTROM SZÁM
KEZDŐIRATON:

Érkezett: 2022 NOV 28.

PÉLDÁNY: FELZET:

MELLÉKLET: KOZTUK:

FOLAJSTROM SZÁM
UTOIRATON:

A [redacted] csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője, dr. Karl Gábor Csaba ügyvéd ([redacted]) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

A [redacted] kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.044/2021/8. számú, 2021. július 12. napján kelt – a Kúria, mint felülvizsgáló bíróság Pfv.V.21.374/2021/5. számú ítéletével hatályában fenntartott – ítélete (a továbbiakban: Ítélet) perköltségre vonatkozó döntésének alaptörvény-ellenességét megállapítani és az Ítélet perköltségre vonatkozó döntését az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján megsemmisíteni szíveskedjék.

INDOKOLÁS

1./ Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményeiAz ügy tényállásának összefoglalása

A [redacted] felperes a [redacted] alperessel szemben hibás teljesítésre hivatkozással 42.345.840,- Ft főkövetelés és járulékaik megfizetése érdekében terjesztett elő keresetet. A követelés alapjául szolgáló tervezési szerződés alapján a felperes mindösszesen bruttó 1.158.875,- Ft díjat fizetett meg a [redacted] részére. A peres eljárásra alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a [redacted] felperes számára a per minden szakaszában kötelező volt a jogi képviselet, ezért a [redacted] ügyvédi irodát bízott meg a jogi képviselete ellátásával és a szerződési szabadságnak megfelelően állapodott meg vele a megbízási díjban. A bonyolult tényállású és jogi megítélésű, négy évig tartó per a [redacted] peres 99,84 %-os pernyertességével zárult. [redacted] az elsőfokú eljárás során 9.360.000,- Ft + ÁFA, azaz bruttó 11.887.200,- Ft összeget jogi képviselőjének a kötelező jogi képviselet ellátásáért, havi óradíjas elszámolás alapján megfizetett, melyet a kiállított számlák és havi elszámolások csatolásával a perben igazolt is. A perben hozott jogerős Ítélet értelmében a 99,84 %-ban pereszes felperes [redacted] számára a kötelező jogi képviselet ellátásáért a számlával igazoltan megfizetett, részletesen kimutatott és ezáltal ellenőrizhető ügyvédi munkadíj mindössze 29 %-ának,

bruttó 3.208.115,- Ft megfizetésére volt köteles. A jogerős Ítélet érdemi indokolást a perköltség vonatkozásában nem tartalmazott.

A [REDACTED] mint alperes köteles volt a vele szemben alaptalanul kezdeményezett perben részt venni, és a jogszabálynál fogva kötelező jogi képviselet okán jogi képviselőt igénybe venni, valamint a jogi képviselő munkadíját a peres eljárás folyamán megfizetni, azonban mivel a perben jogerősen szinte teljes mértékben pernyertes lett, megalapozottan várta el, hogy a nála a felperes alaptalan perlekedése folytán felmerült költségeket a peresztes felperes viselje. A [REDACTED] annak ellenére volt köteles a vele szemben alaptalanul indított keresettel szembeni védekezése költségeinek túlnyomórészt maga viselni, hogy jogszabályi kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette – mind a felperessel kötött szerződés szerződésszerű teljesítése, mind az eljárásjogi kötelezettségei kapcsán, és a peres eljárásban 99,84%-ban pernyertes lett. A perben eljáró, a perköltség kérdését vizsgáló első- és másodfokú bíróságok az rPp. 75. § (1) és (2) bekezdéseit, azaz a kiegyenlítési elvet nem alkalmazták, az Ítélet alapján a felperes alaptalan keresetével szemben védekező [REDACTED] alperest bruttó 8.895.793,- Ft veszteség érte, [REDACTED] bírósághoz ezen összeg fejében fordulhatott, ezen összeg fejében gyakorolhatta perbeli jogait – pernyertességétől függetlenül.

A jelen alkotmányjogi panasszal érintett ügyben tapasztalt – nem egyedi – bírói gyakorlat a bírósághoz fordulás jogát korlátozza, mivel a bírósághoz fordulás jogának, alperesként történő perbebocsátkozásának utólag, kiszámíthatatlan módon, az rPp. 75. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel szemben, költséget szab, a perindítás és a perbebocsátkozás lehetőségét utólagosan a vagyoni helyzetétől teszi függővé. Mindennek gazdasági következménye, hogy a gazdasági társaságok jogvitáikat, nem a bíróságok előtt, hanem egyéb úton fogják rendezni.

A jelen alkotmányjogi panaszt a [REDACTED] alperes azért terjeszti elő, mert az Ítélet az alábbiakban ismertetettek szerint sérti Magyarország Alaptörvényének

- XXVIII. cikk (1) bekezdését;
- 28. cikkét és
- M) cikkét.

I.1./ A pertörténet és a tényállás ismertetése

1.1.1./ A tervezési szerződés létrejötte, teljesítése

A [REDACTED] mint megrendelő és a [REDACTED] mint tervező között 2012. június 22. napján tervezési szerződés jött létre a [REDACTED] szám alatti ingatlanon megvalósuló péküzem építész kiviteli tervei elkészítése tárgyában. A felek 2012. októberében – 2012. június 22-i dátummal – újabb tervezési szerződést kötöttek egymással, amelyben a [REDACTED] által nyújtandó szolgáltatásként már nemcsak az építész kiviteli tervek, hanem a módosított engedélyezési terv elkészítése is szerepelt (a 2012. június 22. napján és a 2012. októberében létrejött tervezési szerződés a továbbiakban együtt: **Tervezési szerződés**). A Tervezési szerződésbe [REDACTED] kiviteli tervek és módosított engedélyezési tervek elkészítésére vonatkozó tervezői díjat a szerződő felek bruttó 1.158.875,- Ft-ban állapították meg. A Tervezési szerződést a

██████████ szerződésszerűen teljesítette, a megrendelő ██████████ a tervezési díjat megfizette, tehát a Tervezési szerződés teljesítéssel megszűnt.

1.1.2./ A ██████████ által hibás teljesítésből fakadó szavatossági és kártérítési igény érvényesítése iránt indított peres eljárás

a./ A Kecskeméti Törvényszék előtt 10.G.21.522/2017. ügyszám alatt folyamatban volt elsőfokú eljárás

A ██████████ mint felperes a ██████████ mint I. r. alperes és a ██████████ mint II. r. alperes ellen 2017. szeptember 12. napján, öt évvel a Tervezési szerződés megszűnését követően keresetet nyújtott be a **Tervezési szerződés felperes állítása szerinti hibás teljesítéséből fakadó szavatossági és kártérítési igény érvényesítése iránt**, amely alapján a Kecskeméti Törvényszék előtt 10.G.21.522/2017. ügyszám alatt peres eljárás indult. A ██████████ felperes keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni ██████████ mint építész tervezőt és a ██████████ mint generálkivitelezőt **42.345.840,- Ft és késedelmi kamattal megfizetésére.**

A Kecskeméti Törvényszék a 2021. január 29. napján kelt 10.G.21.522/2017/249. sorszámú elsőfokú ítéletében

- egyetemlegesen kötelezte az I. rendű alperes ██████████ és a II. rendű alperes ██████████ **58.911,- Ft** és annak 2013. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkor naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat felperes részére történő megfizetésére. Az I. rendű alperes ██████████ tekintetében **ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította,**
- kötelezte továbbá a ██████████ hogy fizessen meg bruttó 4.851.435,- Ft-ot a ██████████ részére perköltség jogcímén,
- a fentiekén túl kötelezte ██████████ hogy fizessen meg az állam részére 1.950 Ft,- feljegyzett eljárási illetéket.

b./ A Szegedi Ítéltábla előtt Gf.III.30.044/2021. ügyszám alatt folyamatban volt másodfokú eljárás

██████████ 2021. február 12. napján kelt fellebbezésében kérte a Szegedi Ítéltáblát, hogy

- a Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.522/2017/249. számú ítéletének perköltség fizetésre vonatkozó azon rendelkezését - amely kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek bruttó 4.851.435,- Ft perköltséget - akként módosítsa, hogy felperest bruttó 11.871.747,- Ft összegű perköltség megfizetésére kötelezi, továbbá
- felperest 677.161,- Ft összegű másodfokú perköltség megfizetésére is kötelezze.

A ██████████ 2021. március 2. napján kelt fellebbezésében kérte a Szegedi Ítéltáblát, hogy a Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.522/2017/249. számú ítéletét változtassa meg akként, hogy a felperes keresetének teljes egészében helyt ad, valamint kérte az I. rendű és a II. rendű alperesek első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását.

A ██████████ 2021. március 19. napján terjesztette elő fellebbezési ellenkérelmét, melyben kérte a Szegedi Ítéltáblát, hogy a Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.522/2017/249. számú

ítéletét - ide nem értve az ítélet perköltségre vonatkozó részét - annak helyes indokaira tekintettel hagyja helyben.

A Szegedi Ítéltábla **Gf.III.30.044/2021/8.** sorszámú, 2021. július 12. napján kelt ítéletében a Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.522/2017/249. számú ítéletét részben megváltoztatva

- a felperes által a [REDACTED] részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét bruttó 3.208.115,- Ft-ra leszállította,
- kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a [REDACTED] részére 370.000,- Ft másodfokú perköltséget, valamint
- kötelezte a [REDACTED] hogy fizessen meg a Magyar Államnak 75.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéket.

c / Alkotmányjogi panasz és felülvizsgálati eljárás

A [REDACTED] 2021. szeptember 17. napján alkotmányjogi panasszal fordult a Tisztelt Alkotmánybírósághoz, amely alkotmányjogi panaszában – a jelen alkotmányjogi panasszal egyezően – az Ítélet perköltség rendelkezésének megsemmisítését kérte. A Tisztelt Alkotmánybíróság a 2021. október 12. napján kelt, IV/3762-2/2021. számú végzésével a [REDACTED] alkotmányjogi panaszát visszautasította, tekintettel arra, hogy a [REDACTED] az Ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához.

A [REDACTED] felülvizsgálati kérelmét 2022. január 24. napján vette kézhez. Miután az rPp. 271. § (1) bekezdésének c) pontja értelmében a jogerős Ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezése ellen önállóan felülvizsgálatnak nem volt helye, a perköltség vonatkozásában a [REDACTED] felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nem volt jogosult, amely tényből, valamint az rPp. 273. § (6) bekezdéséből és az rPp. 244. § (1) bekezdéséből következően a [REDACTED] csatlakozó felülvizsgálati kérelmet kizárólagosan a perköltség tárgyában előterjeszteni nem tudott. Mindebből következik és következett, hogy a Kúria a felülvizsgálat során az Ítélet jogszerűségét felülvizsgálta, azonban az Ítéletnek a perköltségről való rendelkezésének jogszerűségét önállóan nem vizsgálta.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a 2022. szeptember 29. napján meghozott, a [REDACTED] [REDACTED] – jelen alkotmányjogi panaszt is jegyző jogi képviselője útján – 2022. október 17. napján kézhez vett, Pfv.V.21.374/2021/5. számú ítéletében az Ítéletet hatályában fenntartotta. Az Ítélet közlésével elhárult az akadály jelen alkotmányjogi panasz előterjesztése előtt.

1.2./ A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A [REDACTED] nyilatkozik, hogy az rPp. alapján rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, az rPp. 271. §-a alapján a perköltségre vonatkozó rendelkezéssel szemben önállóan felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem előterjesztésének nincs és nem volt helye.

1.3./ Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Szegedi Ítéltábla jelen alkotmányjogi panasszal támadott Ítélete [REDACTED] jogi képviselője részére elektronikus úton 2021. július 20. napján került kézbesítésre, azonban az azzal szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt a Tisztelt Alkotmánybíróság – ahogy azt a [REDACTED] jelen alkotmányjogi panasz 1.1./ pontjában előadta – a IV/3762-2/2021. számú végzésével visszautasította arra tekintettel, hogy eközben a [REDACTED] az Ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúriának az Ítéletet helybenhagyó,

Pfv.V.21.374/2021/5. sz. ítélete – a felülvizsgálat jogi jellegéből adódóan – nem vizsgálta és nem is vizsgálhatta felül önállóan az Ítélet perköltség rendelkezését, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő ugyan a Kúria, Pfv.V.21.374/2021/5. sz. ítéletének közlésétől számítható, azonban annak rendelkezéseire [REDACTED] alkotmányjogi panaszának nem kell kiterjednie.

1.4./ Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Szegedi Ítéltábla jelen alkotmányjogi panasszal támadott Ítélete [REDACTED] mint felperes és [REDACTED] mint I. r. alperes közötti jogvitát bírálta el, így [REDACTED] érintettsége külön bizonyítás lefolytatása nélkül is igazolt.

1.5./ Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A Szegedi Ítéltábla jelen alkotmányjogi panasszal támadott Ítélete – a jelen alkotmányjogi panasz 2. pontjában részletesen kifejtettek szerint – a [REDACTED] indítványozó számára alapjogsérelmet okoz.

A Szegedi Ítéltábla az Alaptörvény 28. cikke szerinti jogértelmezési szabályokat, az Alaptörvény M) cikke szerinti vállalkozási szabadságot és az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárásról való, illetve ezen belül a bírósághoz fordulás jogát súlyosan megsértve értelmezte és alkalmazta a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: **Díjrend.**) 2. § (2) bekezdését, melynek következtében [REDACTED] és a jogi képviselője között létrejött, a Díjrend. 2. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti ügyvédi megbízási szerződésben kikötött és a [REDACTED] által igazoltan megfizetett ügyvédi munkadíjnál kirívóan alacsonyabb összegű ügyvédi munkadíjat állapított meg [REDACTED] megillető perköltséggént, amely eredményeként [REDACTED] zére a bírósághoz fordulás joga, és így a [REDACTED] resetével szembeni védekezés joga bruttó 8.895.793,- Ft összeg viselése fejében, azaz anyagi helyzetétől függően volt biztosított.

Alapvető alkotmányossági jelentőséggel bír, hogy a Szegedi Ítéltábla vagy más magyar bíróság a jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenes értelmezésével ne hozhasson olyan ítéletet a perköltség tekintetében, amely **a pernyertes felet kirívóan és jelentősen rosszabb helyzetbe hozza** annál, mintha a peres eljárás nem indult volna meg ellene. Alapvető alkotmányossági jelentőséggel bír, hogy a Szegedi Ítéltábla vagy más magyar bíróság ne hozhasson olyan ítéletet, amellyel részletes indokolás nélkül úgy állapítják meg a perköltséget, hogy **megállapíthatatlan okból a pernyertes fél által megfizetett ügyvédi munkadíj összegének mindössze töredékét fogadják el**, jelentős és indokolatlan hátrányt okozva ezzel a pernyertes félnek. Alapvető alkotmányossági jelentőséggel bír továbbá, hogy Magyarországon az igazságszolgáltatás szervei, **a bíróságok előtt is érvényesüljön a szerződési szabadságot magában foglaló vállalkozási szabadság, amelyet a bíróságok a perköltség vonatkozásában is kötelesek legyenek tiszteletben tartani.**

Az indítványozó lényegesnek tartja kiemelni azt az általános – és a jelen alkotmányjogi panasszal érintett ügyben is tapasztalt – gyakorlatot, miszerint a peres eljárásokban eljáró bíróságok nem fogadják el a pernyertes fél által igazoltan megfizetett ügyvédi munkadíjat a perköltség megállapítása során, hanem azt önkényesen és az érdemi indokolást rendszerint mellőzve, a pernyertes félnél ténylegesen felmerült költségeknél lényegesen alacsonyabb összegben állapítják meg. Az ügyvédi munkadíj ilyen módon történő megállapítása során az eljáró bíróságok teljes mértékben figyelmen kívül hagyják azt aényt, hogy a felszámított

ügyvédi munkadíjat a pernyertes fél ténylegesen megfizette, mint ahogy azt a tény is, hogy az ügyvédi munkadíj jelentős csökkentésével a pernyertes fél szenved kárt. Ez az általános bírói gyakorlat lényegében azért bünteti a pernyertes felet, mert élt azon alapvető jogával, hogy a bírósági eljárásban érdekei védelme, valamint jogai hatékony gyakorlása érdekében jogi képviselő közreműködését vegye igénybe. Még élesebben jelentkezik ez a probléma a hatályos Pp. alkalmazása során, hiszen a Pp. a perkoncentráció elvéből fakadóan professzionális eljárást kíván meg a felektől és a jogi képviselőiktől, amely a korábbiakhoz képest még nagyobb felelősséget és munkaterhet hárít a jogi képviselőkre, amelynek az ügyvédi munkadíjban is megjelenő következménye van. Ennek ellenére az eljáró bíróságok a Pp. hatálya alá tartozó eljárásokban sem tekintik a perköltség kérdésében való döntés alapjának a pernyertes fél által ténylegesen viselt ügyvédi munkadíjat, hanem azt a ténylegesen felmerült ügyvédi munkadíjtól függetlenül, vagyis fikció alapján állapítják meg. Ez a fajta bírósági gyakorlat mindenképpen az ellen hat, hogy a perben eljáró felek professzionális jogi képviselőt vegyenek igénybe, hiszen annak ügyvédi munkadíja még pernyertesség esetén sem térül meg a számukra.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

2.1./ Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

a./ A Szegedi Ítélőtábla Ítéletével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, melynek értelmében:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

b./ A Szegedi Ítélőtábla az Alaptörvény 28. cikk szerinti jogértelmezési szabályokat – mely szerint: *„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”* – megsértve értelmezte a rPp. 75. § (1) bekezdésébe, rPp. 78. § (1) bekezdésébe, valamint a rPp. 79. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket:

75. § (1) Perköltség - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel (előzetes tudakozódás és levelezés költsége, eljárási illeték, tanú- és szakértői díj, ügygondnoki és tolmácsdíj, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.).

78. § (1) A pernyertes fél költségeinek megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni; ez alól annyiban van helye kivételnek, amennyiben a 80-83. §-ok eltérően rendelkeznek, vagy a törvény egyéb kifejezett rendelkezése a költséget a per eldöntésétől függetlenül másnak a terhére rója.

79. § (1) A bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. A fél javára az általa felszámítottnál több perköltséget megállapítani nem lehet. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.

c./ A Szegedi Ítélőtábla Ítéletével megsértette az Alaptörvény M) cikkének (1) bekezdését, melynek értelmében:

„Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”

2.2./ A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

2.2.1./ Kitekintés a Tisztelt Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatára

A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog része a bírói döntések részletes indokolásának kötelezettsége. A 7/2013. (III. 1.) AB Határozatban a Tisztelt Alkotmánybíróság rögzítette, hogy „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”

Szintén a 7/2013. (III. 1.) AB Határozatban állapította meg a Tisztelt Alkotmánybíróság, hogy „Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.” Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák.”

A Tisztelt Alkotmánybíróság 3120/2017 (V. 30.) AB Határozatában foglaltak szerint „A kiegyenlítési elv célja olyan helyzetbe hozni a pernyertes felet, mintha perindításra sor sem került volna. Így a pernyertes a számára jogellenesen okozott költség megtérítésére tarthat igényt. A pervesztes tulajdonának korlátozását (fizetési kötelezettségét) épp a pernyertes által elszenvedett vagyoncsökkenés reparálása indokolja, mértéke pedig ehhez a vagyoncsökkenéshez (perköltséghez) igazodik.”

A Tisztelt Alkotmánybíróság a 33/2015 (XII. 3.) AB Határozatában megállapította, hogy „A piaccgazdaság, és így az Alaptörvény M) cikke által védett vállalkozás és verseny szabadsága működésének elengedhetetlen feltétele a szerződési szabadság, amely ennek következtében szintén élvez az Alaptörvény védelmét.”

2.2.2./ A Szegedi Ítéltábla Ítélete alaptörvény-ellenességének indokolása

a./ Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértése

A Szegedi Ítéltábla Ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését a Díjrend. 2. § (2) bekezdésére alapította, minthogy a Szegedi Ítéltábla szerint a felszámított ügyvédi munkadíj nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése határozza meg a tisztességes eljáráshoz való jogot, mint alapjogot. A tisztességes eljáráshoz való jogból a Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján [7/2013 (III. 1.) ABH] levezethető a bírói döntések kellően részletes indokolásának kötelezettsége, amely magában foglalja azt is, hogy a bíróság a feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, a felek nyilatkozataira indokolásában kitérjen.

A [REDACTED] 2021. február 12. napján fellebbezést terjesztett elő a Szegedi Ítéltáblához, majd 2021. április 22. napján előterjesztette észrevételét, amelyhez A/1. számú mellékletként csatolta az általa megfizetett számlákat, ezzel igazolva, hogy a rPp. 73/A § (1) bekezdés b) alapján kötelező jogi képviselőt ellátásáért mennyi ügyvédi munkadíjat fizetett meg a peres eljárás során. A számlák alapjául szolgáló havi elszámolások (teljesítési igazolások) csatolásával a [REDACTED] igazolta azt is, hogy az egyes számlák alapjául milyen elvégzett ügyvédi tevékenység szolgált. A Szegedi Ítéltábla Ítéletében semmilyen indokát nem adta annak, hogy [REDACTED] a perköltség megemlése iránti fellebbezési kérelmét milyen okból találta megalapozatlannak, mint ahogy figyelmen kívül hagyta a [REDACTED] fellebbezésében és észrevételében tett állításait is. Az Ítélet indokolása nem tért ki arra, hogy a Szegedi Ítéltábla [REDACTED] tal kifizetett ügyvédi munkadíj mely elemét, és ezáltal az elvégzett ügyvédi tevékenység mely részét tekinti eltúlzottnak, vagy bármely egyéb okból megalapozatlannak. Figyelemmel arra, hogy [REDACTED] ügyvédi munkadíjról kiállított számlák alapjául szolgáló elszámolások csatolásával tételesen bizonyította az általa megfizetett ügyvédi munkadíj alapját képező ügyvédi tevékenység minden egyes elemét, [REDACTED] ügyvédi munkadíj iránti igényét mindössze 29% mértékben elfogadó Ítélet kizárólag akkor felelhet meg az indokolási kötelezettség követelményének, ha minden egyes, az ügyvédi munkadíj részét képező tétel vonatkozásában indokolja annak megalapozatlanságát. Ilyen indokolásra azonban a Szegedi Ítéltábla részéről nem került sor. Lényeges hangsúlyozni azt is, hogy a peres felperes sem tudott semmilyen érdemi érvet felsorakoztatni [REDACTED] által igényelt ügyvédi munkadíjjal szemben, annak mindössze eltúlzott voltára hivatkozott, anélkül azonban, hogy ennek bármilyen érdemi indokát adta volna.

Tekintettel arra, hogy a perköltség vonatkozásában a [REDACTED] is előterjesztett fellebbezést, az az ügy lényegi részének tekintendő, különös figyelemmel arra, hogy a perköltség kérdése a felek fellebbezése folytán lényegesen nagyobb hangsúlyt kapott, mint az ügy érdeme. A Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az ügy lényegi részei kapcsán a bíróságot részletes indokolási kötelezettség terheli.

A [REDACTED] perindítását követően a [REDACTED] két lehetőség állt nyitva, az első, hogy elismeri a [REDACTED] aptalan követelését és megfizet a [REDACTED] 42.345.840,- Ft összeget annak ellenére, hogy ezen összeggel nem tartozik [REDACTED] a [REDACTED] lehetőségeként perbe bocsátkozik és védekezik [REDACTED] aptalan keresetével szemben. A [REDACTED] ítélettel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt jogára – perbe bocsátkozott és ellenkérelmet terjesztett elő, amelyhez kötelezően jogi képviselőt vett igénybe.

Tekintettel arra, hogy a felperes keresetét és tényállításait számtalan alkalommal módosította, a [REDAKT] -nek minden felperesi nyilatkozatra válaszolnia kellett beadványaiban, amely az egyre halmozódó, tetemes iratanyag és a felperes ellentmondó nyilatkozatai okán minden alkalommal jelentős időt vett igénybe. A felperes rosszhiszemű pervitele jelentősen növelte a [REDAKT] res eljárással felmerült költségeit. A [REDAKT] elsőfokú eljárás során mindösszesen 146 oldalnyi beadványt terjesztett elő, amelyek magas színvonalát a Kecskeméti Törvényszék is elismerte 10.G.21.522/2017/249. sorszámu ítéletében, a következők szerint:

„A bíróságnak vizsgálnia volt szükséges az alperesek által igényelt, az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött számítás szerint a perköltség indokoltságát. Ennek során arra a következtetésre jutott, hogy a 42 millió forint nagyságrendű pertárgyértéket képviselő eljárásban, ahol tényállásilag és jogilag egyaránt összetett ügyben több mint 3 évig folyó perben perben, a II. r. alperes jogi képviselője 13 tárgyalás közül, melyből 4 rendkívüli hosszú ideig tartott, aktívan részt vett és számos hosszabb terjedelmű, színvonalas jogi munkát tükröző előkészítő iratot nyújtott be (...) Az I. r. alperesi jogi képviselő ügyvédi tevékenységével kapcsolatosan szintén elmondható a II. r. alperesnél is értékelt munka mind a gyakoriságot, mind a színvonalat illetően.”

A Szegedi Ítéltábla Ítéletében csupán felsorolta, hogy a [REDAKT] képviselője hány tárgyaláson volt jelen, valamint hány beadványt nyújtott be, ugyanakkor nem tért ki arra, hogy mindezekből milyen módon számította ki a [REDAKT] által fizetendő bruttó 3.208.115,- Ft összegű elsőfokú perköltséget. A Szegedi Ítéltábla Ítéletének indokolása alapján a megállapított perköltség összege éppúgy lehetne egymillió forint, mint hatmillió forint, mert az indokolás és a megállapított összeg között nincs logikai vagy matematikai kapcsolat. A [REDAKT] ámutat arra is, hogy a Szegedi Ítéltábla Ítéletében különbséget tesz kisebb és nagyobb terjedelmű beadványok között, azonban azt nem határozza meg, hogy a megítélése szerint mi számít kisebb, és mi számít nagyobb terjedelműnek, valamint nem határozza meg azt sem, hogy miért csupán a beadvány terjedelme és nem annak szakmai színvonala szolgál zsinórmértékül az annak megírásával töltött idő és az így kiszámított ügyvédi munkadíj meghatározásakor. Tekintettel arra, hogy a Szegedi Ítéltábla sem a tárgyalások, sem a beadványok, sem a szükséges felkészülés tekintetében nem határozza meg egyedileg, hogy azok esetében pontosan mekkora összegű ügyvédi munkadíjat tartana megfelelőnek és arányosnak, és mindössze az indokolás végén, egy összegben határozza meg az ügyvédi munkadíjat, az sem derül ki a Szegedi Ítéltábla Ítéletéből, hogy mi alapján mérsékelte az ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróság által meghatározott összegről.

A Szegedi Ítéltábla Ítéletének indokolásában tehát nem fejtette ki, hogy melyek voltak mérlegelésének szempontjai, milyen számítást alkalmazott, ezért az Ítélet indokolása nem kellően részletes. A Szegedi Ítéltábla részletes indokolás nélkül arra az álláspontra helyezkedett, hogy a [REDAKT] 99,84 %-os pernyertessége ellenére köteles az általa megfizetett ügyvédi munkadíjból bruttó 8.895.793,- Ft-ot maga viselni, büntetve az alperest a védekezéshez való joga gyakorlásáért, és a kötelező jogi képviselő igénybevételéért, jutalmazva a felperest az alaptalan pereskedésért.

A Szegedi Ítéltábla Ítélete tehát érdemi indokolás nélkül, az rPp. 75. § (1) és (2) bekezdéseinek rendelkezéseivel szemben kötelezi a [REDAKT] bruttó 8.895.793,- Ft összegű költség viselésére, amellyel korlátozza a [REDAKT] bírósághoz fordulásának jogát is. A bírósághoz fordulás joga, a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog egyik eleme, amely alapján a személyek számára a bírói jogvédelem, a bírói úton történő igényérvényesítés biztosított. A bírósághoz fordulás jogát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése biztosítja, amely alapján az állam kötelezettsége, hogy a jogok és kötelezettségek elbírálására bírói utat

biztosítson, vagyis a személyeknek lehetőségében álljon a bírósághoz fordulni. A bírósághoz fordulás joga, ahogy azt az Alaptörvény XXVIII. cikke is deklarálja, mindenkit megillet, azaz az nem függhet a bírósághoz forduló felperes vagyoni helyzetétől, egyben ugyancsak nem függhet az alperes vagyoni helyzetétől.

Amennyiben az Ítélet nem lenne alaptörvény-ellenes, úgy a [REDACTED] – a fentebb kifejtettek szerint – azon két lehetőség között választhatott volna, hogy elismeri-e a [REDACTED] alaptalan követelését vagy azzal szemben védekezik annak tudatában, hogy a védekezés költségeit ugyan köteles előlegezni, azt azonban a pervesztes fél fogja viselni. A Szegedi Ítélet szerinte azonban, valójában nem ez a döntési helyzet állt fenn, [REDACTED] ugyanis azon két lehetőség között választhatott, hogy (i) elismeri a [REDACTED] alaptalan követelését és annak ellenére fizet ki 42.345.840,- Ft összeget [REDACTED] részére, hogy azzal nem tartozik, (ii) vagy az alaptalan keresettel szemben védekezik, és ez esetben nem 42.345.840,- Ft összegű veszteség éri, hanem „csak” bruttó 8.895.793,- Ft összegű. Az Ítélet perköltség rendelkezése szerint tehát azon jogi tény, hogy [REDACTED] keresetet terjesztett elő – független annak alaptalanságától – *szükségszerűen* legalább bruttó 8.895.793,- Ft összegű veszteséget kellett okozzon [REDACTED] számára. Az Ítélet perköltség rendelkezése egyben azt jelenti, hogy a védekezés jogát a Szegedi Ítélet bruttó 8.895.793,- Ft összeg viseléséhez kötötte, végső soron ezen összeg az, amely megfizetése fejében a [REDACTED] alperesként a bírósághoz fordulás Alaptörvényben deklarált jogát – ilyenformán pedig a védekezés jogát – gyakorolhatta.

b./ Az Alaptörvény 28. cikkének megsértése

Az Alaptörvény 28. cikke azt a követelményt határozza meg, hogy a bíróságok a jogszabályokat azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. A Tisztelt Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB Határozatában megállapította, hogy „*Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.*”.

A Gf.III.30.044/2021. ügyszámú perben az indokolási kötelezettséget a rPp. 221. § (1) bekezdése írja elő.

A perköltségviselés szabályait tartalmazó – a jelen alkotmányjogi panasz 2.1./ pont b./ alpontjában hivatkozott – rPp. rendelkezések alapvető rendező elve a kiegyenlítése elv, vagyis a céljuk annak biztosítása, hogy a pernyertes fél olyan helyzetbe kerüljön, mintha vele szemben az alaptalan perindításra sor sem került volna, mivel a pervesztes fél köteles a pernyertes félnek a perindítással összefüggésben felmerült költségeit megtéríteni.

A rPp. 75. § (1) bekezdése értelmében *perköltség mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel.* A Szegedi Ítélet indokolása nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy a [REDACTED] által megfizetett ügyvédi munkadíj bármely része tekintetében a Szegedi Ítélet álláspontja szerint célszerűtlenség vagy rosszhiszemű pervitel merült volna fel, a másodfokú bíróság önkényesen és mindenfajta indok nélkül döntött a [REDACTED] által megfizetett ügyvédi munkadíj mérsékléséről. Azon túlmenően, hogy a Szegedi Ítélet sérti e tekintetben az indokolási kötelezettséget, és a rPp. 75. § (1) bekezdését, az Ítélet sérti az Alaptörvény 28. cikkét is, mivel a másodfokú bíróság a rPp. 75. § (1) bekezdését nem a rPp. fent említett céljának és az Alaptörvénynek megfelelően értelmezte.

A Szegedi Ítéltábla úgy határozta meg a [REDACTED] által fizetendő első- és másodfokú perkoltséget, hogy ezzel a bruttó 8.895.793,- Ft összeggel rosszabb helyzetbe hozta a [REDACTED] Kft.-t, mint amilyen helyzetben [REDACTED] volt a perindítást megelőzően, ami ellentetes az Alaptörvény 28. cikke szerint értelmezett és a kiegyenlítési elvet alapul vevő rPp. 78. § (1) bekezdésével. A Szegedi Ítéltábla a perkoltség ilyen módon történő megítélésével indokolatlanul jelentős előnyhöz juttatta az alaptalanul pereskedő felperest, megkérdőjelezve ezzel a bírósági jogvédelemben vetett bizalmat is. A Szegedi Ítéltábla Ítélete súlyosan felborítja azt az egyensúlyi állapotot, amelyet a perkoltségviselés jogszabályi követelményeknek és az Alaptörvénynek megfelelő módon történő bírósági rendezése hivatott volna megteremteni. A Szegedi Ítéltábla ahelyett, hogy a kiegyenlítési elvet szem előtt tartó egyensúlyi állapotot létrehozta volna, egyoldalúan, önkényesen és [REDACTED] mint pernyertes fél jogait súlyosan sértő módon a pereszeses felet előnyhöz juttató helyzetet teremtett, mindezt úgy, hogy döntésének indokát nem adta, és nem létezett semmilyen olyan magasabb rendű érdek vagy jogpolitikai cél, amely ezen döntést egyáltalán indokolhatta volna.

A Szegedi Ítéltábla az Alaptörvény 28. cikkét megsértve értelmezte és alkalmazta a rPp. 79. § (1) bekezdését is. A [REDACTED] anis az általa megfizetett ügyvédi munkadíj összegét számlákkal és a számlák alapjául szolgáló teljesítési igazolásokkal igazolta, és ügyvédi munkadíj iránti igényét a megfizetett számlákkal egyezően terjesztette elő, ugyanakkor a Szegedi Ítéltábla a [REDACTED] által benyújtott számlákat és teljesítési igazolásokat a perkoltség meghatározásakor teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, és az ügyvédi munkadíj összegét ellenőrizhetetlen módon egy összegben határozta meg. A Szegedi Ítéltábla pár soros indokolásában a [REDACTED] ellegbizetésében és 2021. április 22. napján kelt észrevételében foglalt észrevételeire nem tett ki, és döntését nem indokolta. A Szegedi Ítéltábla Ítéletéből nem dönthető el, hogy a másodfokú bíróság a rPp. 79. § (1) bekezdésének első („A bíróság a perkoltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg.” vagy harmadik mondatát („Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perkoltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.”) alkalmazva döntött-e a perkoltségről.

c./ Az Alaptörvény M) cikkének megsértése

A Szegedi Ítéltábla Ítéletével megsértette az Alaptörvény M) cikkéből következő szerződési szabadságot. Tekintettel arra, hogy a [REDACTED] mint alperes ellen indított per pertárgyértéke a harmincmillió forintot meghaladta, a per a rPp. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerint törvényszéki hatáskörébe tartozott, tehát a rPp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján a [REDACTED] számára a per minden szakaszában kötelező volt a jogi képviselő. A [REDACTED] az elsőfokú és a másodfokú eljárás során is költségjegyzékeiben számot adott a jogi képviselőjének megfizetett ügyvédi munkadíj összegéről. A [REDACTED] és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben rögzített 30.000,- Ft/óra + ÁFA összegű ügyvédi munkadíj az építőiparban átlagosnak minősül, nem eltűzött a szokásos megbízási díjakhoz képest, az ügyvédi munkadíj összege az Alaptörvény M) cikkében rögzített vállalkozási szabadságon, a piacgazdaság alapelvein nyugszik.

Tekintettel arra, hogy a [REDACTED] ellen alaptalanul indított peres eljárásban – amelyben a [REDACTED] elsőfokon és másodfokon is nagyarányú pernyertes lett – a rPp. 73/A. § (1) bekezdésének b) pontja szerint kötelező volt a jogi képviselő, a [REDACTED] z ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 1. § (6) bekezdésének megfelelően választott jogi képviselőt, a jogi képviselőjével az Üttv. 30. § (1) bekezdése alapján és a szerződési szabadságnak megfelelően állapodott meg a megbízási

díiban. A jogi képviselő kiválasztásának és a megbízási szerződés aláírásának időpontjában a [REDACTED] számára nem volt előrelátható, hogy a [REDACTED] által indított alaptalan per közel négy éven át húzódik, ahogy nem volt előrelátható az sem, hogy a Szegedi Ítélőtábla milyen összegű perköltség [REDACTED] általi megfizetését tartja majd indokoltnak a peres eljárás másodfokon történő lezárásakor. Tekintettel arra, hogy a Szegedi Ítélőtábla a [REDACTED] által már megfizetett ügyvédi munkadíj összegét a perköltség meghatározásakor jelentős mértékben csökkentette, a Szegedi Ítélőtábla Ítéletében az elsőfokú peres eljárás megindítása után négy évvel részletes indokolás nélkül maga határozta meg, hogy a [REDACTED] nek milyen összegű megbízási díj mellett kellett volna megbízási szerződést kötnie a jogi képviselete ellátása érdekében. Mindez sérti az Alaptörvény M) cikkét, a vállalkozási szabadságot és a szerződési szabadságot.

A Szegedi Ítélőtábla Ítéletében [REDACTED] által megfizetett ügyvédi munkadíj drasztikus csökkentésével a perköltség összegét a [REDACTED] tényleges költségéhez viszonyítottan mindössze 29 %-ban az elvégzett nem vitatott 312 munkaóra tekintettel 8.096,- Ft + ÁFA összegben határozta meg, megsértve ezzel a felek magánautonómiáját. A Szegedi Ítélőtábla által megállapított munkadíj jelenleg egy burkoló szakmunkás óradíjának felel meg.

A fentiek alapján a szerződési szabadság, valamint a [REDACTED] nek az Üttv. 1. § (6) bekezdésében rögzített szabad ügyvédválasztáshoz fűződő joga egyaránt sérült, amikor a Szegedi Ítélőtábla a ténylegesen kifizetett összegnél jelentősen alacsonyabb összegben önkényesen határozta meg a felperes által a [REDACTED] részére fizetett perköltség összegét.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

3.1./ Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A [REDACTED] nyilatkozik, hogy nem kezdeményezte a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítélet végrehajtásának a felfüggesztését.

3.2./ Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

A [REDACTED] indítványozó a jelen alkotmányjogi panaszhoz csatolja jogi képviselőjének a jelen alkotmánybírói eljárásra vonatkozó ügyvédi meghatalmazását.

3.3./ Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

A [REDACTED] indítványozó a jelen alkotmányjogi panaszhoz csatolja a személyes adatok nyilvánosságra hozhatósága tárgyában tett nemleges nyilatkozatát.

3.4./ Egy nyilatkozatok

A [REDACTED] nyilatkozik, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét és a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásához való jogosultságát az Abtv. 27. § alapozza meg.

3.5./ Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

- Ügyvédi meghatalmazás
- Indítványozó cégkivonata
- Indítványozó adatkezelési nyilatkozata
- Indítványozó 2021. február 12. napján kelt fellebbezése
- Indítványozó 2021. április 22. napján kelt észrevétele
- Indítványozó 2021. március 19. napján kelt fellebbezési ellenkérelme
- Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.522/2017/249. sorszámu ítélete
- Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.044/2021/8. számú ítélete
- a Kúria Pfv.V.21.374/2021/5. számú ítélete

Ké

